

«ΦΩΣ ΧΡΙΣΤΟΥ ΦΑΙΝΕΙ ΠΑΣΙ»¹

Εισαγωγή

«Ἡ ἀνάγνωσις τοῦ ἁγίου Εὐαγγελίου ἐντός τῆς Ἐκκλησίας κηρύττει τὴν τοῦ χοϊκοῦ φρονήματος ὥσπερ αἰσθητοῦ κόσμου συντέλειαν» τοῦ αἰσθητοῦ κόσμου φανερώνει τὴν συντέλειαν (Ἅγιος Μάξιμος ὁ Ὁμολογητής).

Πολλὰ εἶναι τὰ σημεῖα, εἰς τὰ ὅποια ὁ κάθε μελετητής τῶν Θεῶν Γραφῶν θά ἠδύνατο μετ' εὐλαβείας νά σταθῇ καί νά ἀντλήσῃ τὸ ὕδωρ τῆς ζωῆς καθὼς ἀναφέρει ὁ Πανυπερτέλειος Θεάνθρωπος Κύριος εἰς τὸ Ἱερὸν Εὐαγγέλιόν Του, μέ τὸ ὅποῖον ὕδωρ «...οὐ μὴ διψήσῃ εἰς τὸν αἰῶνα» (Ἰωάν. 4, 14).

Ἡ μελέτη τῶν ρημάτων τῆς Γραφῆς μᾶς βοηθᾷ εἰς τὴν καλλιτέραν κατανόησιν τῶν Θεῶν Λόγων, πρὸς τροφὴν πνευματικὴν καί τέρψιν τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ πνεύματος, καί, διατὶ ὅχι, καὶ τοῦ σώματος ἡμῶν.

Ὁ προφητάναξ Δαβὶδ ψάλλει εἰς τὸ ψαλτῆρι «ὥς γλυκέα τῷ λάρυγγί μου τὰ λόγια σου, ὑπὲρ μέλι τῷ στόματί μου (Ψαλμ. 103). Πόσον γλυκέα (γλυκά) εἶναι τὰ θεῖα σου λόγια εἰς τὴν μελετῶσαν αὐτὰ ψυχὴν μου. Εἶναι ἀσυγκρίτως ἀνώτερα ἀπὸ ὅ,τι τὸ μέλι εἶναι εἰς τὸ στόμα μου!

Τὸ Θεῖον καὶ Ἱερὸν Εὐαγγέλιον λέγει: «Κατὰ δέ τὸ Σάββατον (τὸ πρῶτον τοῦ μηνὸς Νισάν, ἀπὸ τὸ ὅποῖον ἄρχιζε τὸ νέον ἔτος, καὶ τὸ ὅποῖον Σάββατον ἦταν ἡ δευτέρα ἐορτὴ μετὰ τὸν ἐορτασμόν τῆς ἀρχιμηνίας καὶ πρωτοχρονιάς τοῦ Ἰουδαϊκοῦ ἔτους), συνέβη νά περνᾷ ὁ Ἰησοῦς διὰ μέσου τῶν σπαρμένων χωραφῶν, ἀνάμεσα ἀπὸ τὰ σπαρτά. Καὶ ἐμαδοῦσαν οἱ μαθηταὶ του τὰ στάχυα καὶ τρίβοντες αὐτὰ μέ τὰ χέρια ἔτρωγαν τὸν καρπόν».

Σὲ αὐτὸ τὸ σημεῖον τοῦ Εὐαγγελίου παρατηροῦμε κάτι τὸ πολὺ σημαντικόν,

¹ Προηγουμένη Θ. Λειτουργία.

τό όποϊον φαίνεται σαφώς καί εις τούς τρεις συνοπτικούς Εὐαγγελιστάς, ότι δηλαδή, ό Κύριος Ἰησοῦς δέν ἔπραττε τό ἴδιον μέ τούς μαθητάς.

Ἀφηγοῦνται τό περιστατικόν οἱ Εὐαγγελισταί, Ματθαίος, Μάρκος, καθώς επίσης καί ό Λουκάς, έκ τοῦ όποϊοῦ, τήν Περικοπήν, εὐλαβώς, προσεγγίζουμε.

Ό Εὐαγγελιστής Λουκάς παρατηρεῖ: «καί ἔτιλλον οἱ μαθηταί αὐτοῦ τούς στάχυας καί ἥσθιον ψώχοντες ταῖς χερσί». Πιό ἀπλά, «καί ἐμαδοῦσαν οἱ μαθηταί του τά στάχυα, τρίβοντες αὐτά μέ τά χέρια καί ἔρωγαν τόν καρπόν». Δέν ἀναφέρει οὔτε ό Λουκάς, οὔτε οἱ ἄλλοι Εὐαγγελισταί νά πράττη καί ό Διδάσκαλος τό ἴδιο μέ τούς μαθητάς (Λουκ. 6, 1-10).

Ἡ διάνοια τοῦ Κυρίου μας ἦταν τόσον ἐντόνως ἀπερροφημένη ἀπό τήν μεγάλην ὑπόθεσιν τῆς ὑψηλῆς Του ἀποστολῆς, ὥστε, μολοντί ἦταν καί Αὐτός νηστικός, δέν αἰσθανόταν τήν ἀνάγκη τῆς ὑλικῆς τροφῆς καί τόν ἄφηνε ἀδιάφορον τό κέντρον τῆς πείνας.

Ό Θεάνθρωπος Ἰησοῦς εἶχε ἄλλη τροφήν, εις βρῶσιν, καθώς ἀναφέρεται εις παρόμοιαν περίπτωσιν εις τό κατά Ἰωάννην Εὐαγγέλιον καί εις τήν περίφημον στιχομυθίαν τοῦ Κυρίου μας μέ τήν Σαμαρεῖτιδα. Λέγει ό Ἰησοῦς: «ἐγώ βρῶσιν ἔχω φαγεῖν, ἦν ὑμεῖς οὐκ οἴδατε» («ἐγώ ἔχω φαγητόν νά φάγω, τό όποϊον σεις δέν ἤξεύρετε»). Καί συνεχίζει ό Κύριος «ἐμόν βρῶμα ἐστίν ἵνα ποιῶ τό θέλημα τοῦ πέμψαντός με καί τελειώσω αὐτοῦ τό ἔργον» (Ἰωάν. 4, 32-34). Καί εις ἄλλας περιστάσεις καί περιπτώσεις τῆς ἐπὶ γῆς ζωῆς καί δράσεώς Του, βλέπουμε τούς μαθητάς νά παρουσιάζονται καταβαλλόμενοι ὑπό τοῦ κόπου καί τοῦ νυσταγμοῦ, ἐνῶ Αὐτός προσεύχεται καί παραμένει ἄγρυπνος σέ κοινωνία μέ τόν οὐράνιον Πατέρα Του! Αὐτοί, παραδίδονται εις βαθύν ὕπνον (Λουκ. 9, 32· 22, 45· Ματθ. 26, 40, 43, 45· Μάρκ. 14, 37· 40· 41).

Συνεχίζοντας τήν ἐξιστόρησιν τῶν γεγονότων τῆς Περικοπῆς, βλέπουμε ότι οἱ Φαρισαῖοι ἦταν παρόντες καί θεατές. Μερικοί δέ ἀπό τούς Φαρισαίους εἶπαν: «Γιατί κάνετε αὐτό, πού δέν ἐπιτρέπεται νά τό κάμωμεν κατά τό Σάββατον, κατά τό όποϊον μᾶς ἀπαγορεύεται κάθε εἶδος ἐργασίας;».

Καί ό Ἰησοῦς τούς ἀπεκρίθη καί εἶπεν: «Δέν ἀναγνώσατε οὔτε κἂν ἐκεῖνο πού ἔκαμεν ό ἐνδοξός σας Βασιλεὺς Δαβίδ, ὅταν ἐπείνασεν αὐτός καί ἐκεῖνοι πού ἦσαν μαζί του;».

«Πῶς δηλαδή ἐμβῆκεν εις τόν οἶκον τοῦ Θεοῦ καί ἐπῆρε τούς ἄρτους, πού ἦταν βαλμένοι ὡς θυσία εις τόν Θεόν, ἐπάνω εις τήν τράπεζαν τῆς σκηνῆς, καί ἔφαγε καί ἔδωκε καί εις ἐκεῖνους πού ἦταν μαζί του; Αὐτούς δέ τούς ἄρτους δέν ἐπιτρέπεται νά τούς φάει κανεῖς ἄλλος παρὰ μόνον οἱ ἱερεῖς. Καί ὁμως,

εἰς τὴν περίστασιν ἐκείνην οὔτε ὁ Θεὸς ὠργίσθη, οὔτε ἡ Γραφή ἀπεδοκίμασε τὴν πρᾶξιν αὐτὴν. Ἀλλ' οὔτε καὶ σεῖς κατακρίνετε τὸν Δαβὶδ, μολονότι αὐτό εἶναι πολὺ περισσότερον ἀπὸ ἐκεῖνο ποὺ κάνουν τώρα οἱ μαθηταὶ μου!»!

Καὶ ἔλεγεν εἰς αὐτοὺς ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ποὺ εἶναι ὁ τέλειος ἄνθρωπος καὶ δὲν ἔχει ἀνάγκη νὰ παιδαγωγηθῇ ἀπὸ τὸν θεσμόν τοῦ Σαββάτου. Ὡς Θεὸς δὲν ἔχει ὀρίσει αὐτὸς τὸν θεσμόν τοῦτον; Εἶναι κύριος τοῦ Σαββάτου καὶ ἔχει ἐξουσίαν καὶ νὰ τροποποιήσῃ... Ὅ,τι ἔκαμαν τώρα οἱ μαθηταί, τό ἔκαμαν μέ τὴν σιωπηρὰ συγκατάθεσιν τοῦ Διδασκάλου ποὺ εἶναι ὁ Κύριος καὶ τοῦ Σαββάτου!

Δεύτερον, σημαντικό σημεῖον εἶναι καὶ αὐτό: «ὅτι Κύριος ἐστὶν ὁ Υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦ Σαββάτου».

Εἰς τὸ πρῶτο σημεῖον, παρατηρήσαμεν τὴν κυριαρχίαν τοῦ Θεανθρώπου ἐπὶ τῶν φυσικῶν καὶ ὑλικῶν ἀναγκῶν, τῆς πείνας, τοῦ κόπου καὶ τοῦ ὕπνου.

Εἰς αὐτό τὸ σημεῖον τῆς Περικοπῆς βλέπουμε περιίτρانا τὴν ἐπικυριαρχίαν καὶ τὴν Θεϊκὴν ἐξουσίαν εἰς τοὺς νόμους καὶ τοὺς θεσμούς. Βλέπουμε τὸν Ἰησοῦν νὰ ἐπιτιμᾷ τοὺς Φαρισαίους ὡς κατ' ἐξοχὴν Κύριος καὶ αἰώνιος Νομοθέτης καὶ Νομοδότης!

Καὶ πράγματι, ἔτσι ἔχουν τὰ γεγονότα. Ὁ Ἰησοῦς εἶναι ὁ Κύριος πάντων καὶ τοῦ Σαββάτου!

Τὸ Σάββατον, ὡς θεσμός παιδαγωγικός, δέον νὰ ὑφίσταται μέχρις ἂν ἡ ἠθικὴ ἀνάπτυξις καὶ πνευματικὴ ἀνάπλασις τοῦ ἀνθρώπου φθάσῃ εἰς τὸ τέλειον. Ἐφ' ὅσον δὲ ὁ σκοπὸς αὐτῆς ἐπιτευχθῇ, τὸ μέσον αὐτομάτως καταλύεται καὶ παύει τοῦ σκοποῦ του. Καὶ ἡ στιγμὴ αὐτὴ ἐπέστη, ὅταν ὁ «Υἱὸς τοῦ Ἀνθρώπου» ἦλθεν εἰς τὸν κόσμον. «Παρῆλθεν ἡ σκιά τοῦ νόμου τῆς Χάριτος ἐλθούσης...» (Δοξ. Β' Ἦχου). Κύριος ἀντιπρόσωπος τοῦ ἀνθρώπου, ὁ Κύριός μας, καὶ ὁλοκλήρου τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, ἀποτελεῖ συγχρόνως καὶ τὴν ἐνσάρκωσιν τοῦ τελείου ἰδανικοῦ. Ὑψώνεται λοιπόν, ὑπεράνω τοῦ Σαββάτου, τὸ ὅποῖον ἦταν καὶ εἶναι μέσον παιδαγωγικόν. Καὶ ὡς Κύριος δικαιούται νὰ τροποποιήσῃ τὸν θεσμόν ἢ καὶ νὰ καταλύσῃ τελείως.

Ὁ Κύριος, καίτοι ἐπέτρεπε ἔργα ἀνάγκης κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ Σαββάτου, θέλει νὰ γνωρίζουμε καὶ νὰ ἐνθυμούμεθα, ὅτι αὐτὴ εἶναι ἡ δική Του ἡμέρα καὶ νὰ ἀγιάζωμεν αὐτήν, λέγει:

«Μνήσθητι τὴν ἡμέραν τῶν Σαββάτων ἀγιάζειν αὐτήν... τῇ δὲ ἡμέρᾳ τῇ ἐβδόμῃ Σάββατα Κυρίῳ τῷ Θεῷ σου...» (Ἐξοδ. 20, 10).

Εἰς τὴν Παλαιάν Διαθήκην ἔτσι ἔχει ἡ Γραφή. Εἰς τὴν Καινὴν Διαθήκην ἡ

ἡμέρα τοῦ Σαββάτου μεταβαίνει, τροποποιῖται καί ὀνομάζεται χάριν τῆς Θυσίας, τοῦ Λυτρωτοῦ Ἀναστάντος Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ, «Κυρίου ἡμέρα», «ἡ μία τῶν Σαββάτων»! «Αὕτη ἡ κλητή καί Ἁγία ἡμέρα, ἡ μία τῶν Σαββάτων ἡ Βασιλὶς καί Κυρία...» (Καταβασίεις Ὁρθροῦ Πάσχα, Η΄ Ὁδή).

Ἡ Ἐκκλησία τὴν ἡμέραν τοῦ Σαββάτου τὴν προέκτεινε, τιμητικῶς, διὰ τὸν Ἀναστάντα Κύριον καί Δεσπότην Χριστόν, τὸν Παθόντα καί Ταφέντα «δι' ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους καί διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν» (Σύμβολον τῆς Πίστεως) καί τὴν παρέδωσε εἰς τὴν «κλητὴν» καί «Ἁγίαν ἡμέραν, εἰς τὴν μία τῶν Σαββάτων», τὴν «Βασιλίδα καί Κυρίαν», τὴν «Ἑορτή τῶν Ἑορτῶν καί τὴν Πανήγυριν τῶν Πανηγύρεων»! Τὴν Ἀνάστασιν τοῦ Λυτρωτοῦ καί Σωτῆρος ἡμῶν.

Ὁ Εὐαγγελιστὴς Λουκᾶς καταγράφει γεγονότα θαυμαστά! Συνέβη δέ καί κατ' ἄλλο Σάββατον νά εἰσέλθῃ ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν Συναγωγὴν καί νά διδάσκῃ εἰς αὐτήν. Παρευρίσκετο ἐκεῖ ἄνθρωπος, τοῦ ὁποῖου τὸ δεξιὸ χέρι ἦταν ξηρὸ καί ἀκίνητον. Τὸν παρακολουθοῦν προσεκτικὰ οἱ Γραμματεῖς καί οἱ Φαρισαῖοι, ἐάν θά θεραπεύσῃ τὸν πάσχοντα κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ Σαββάτου, διὰ νά εὗρουν κατηγορίαν ἐναντίον του, ὅτι κατέλυε τὴν ἀργίαν τοῦ Σαββάτου.

Αὐτὸς ὅμως ὡς καρδιογνώστης ἐγνώριζε τοὺς διαλογισμοὺς των. Καί εἶπεν εἰς τὸν ἄνθρωπον πού εἶχε τὸ ξηρὸν καί ἀκίνητον χέρι: «Σήκω καί στάσου εἰς τὸ μέσον τῆς Συναγωγῆς». Ἐκεῖνος δέ ἐσηκώθη καί ἐστάθη. Εἶπε, λοιπόν, ὁ Ἰησοῦς πρὸς αὐτούς: «Θά σᾶς ρωτήσω τί εἶναι ἐπιτετραμμένον κατὰ τὰς ἡμέρας τοῦ Σαββάτου νά κάνῃ ὁ ἄνθρωπος, καλὸν ἢ μπορεῖ νά παραλείψῃ τὴν εὐεργεσίαν τοῦ πλησίον καί ἔτσι νά γίνῃ αἷτιος βλάβης καί κακοῦ εἰς αὐτόν; Ἐπιβάλλεται κατὰ τὸ Σάββατον νά σώσῃ τὴν ζωὴν τοῦ πλησίον ἢ ἐπιτρέπεται νά μὴν τὸν βοηθήσῃ κινδυνεύοντα καί ἔτσι ἐμμέσως νά τὸν θανατώσῃ»; Βέβαια, ἠθικῶς ἐπιτετραμμένον, ἀλλὰ καί ἐπιβεβλημμένον καί κατ' αὐτὴν τὴν ἡμέραν τοῦ Σαββάτου εἶναι νά κάνῃ ὁ καθένας μας καλόν, καί νά σώσῃ τὴν ζωὴν τοῦ πλησίον!

Καί ἀφοῦ ἐκύτταξε τριγύρω ὅλους αὐτούς, περιμένοντας νά τοῦ ἀπαντήσουν, εἶπεν εἰς τὸν ἀσθενῆ: «Ἐξάπλωσε τὴν χεῖρα σου». Αὐτὸς δέ μολοντί ἀπὸ τὴν ἀσθενείαν του ἠμποδίζετο νά πράξῃ τοῦτο, ὅμως φανερώων τὴν πίστιν του κατέβαλε προσπάθεια καί ἔκαμεν ὅπως τοῦ παρήγγειλεν ὁ Κύριος καί ἔγινε πάλιν ὑγιὲς τὸ χέρι του ὅπως καί τὸ ἄλλο».

Τρίτο, σημαντικὸ σημεῖον τῆς Περικοπῆς εἶναι τὸ ἐξῆς: «αὐτὸς δέ ἤδει τοὺς διαλογισμοὺς αὐτῶν...» καί «εἶπεν αὐτῷ· ἔκτεινον τὴν χεῖρα σου».

Εἰς τὰ δύο ἀνωτέρω σημεία, εἶδαμεν τὸν Ἰησοῦν ὡς Κύριον καί Δεσπότην.

Ἐδῶ, εἰς αὐτό τό σημεῖον τῆς Περικοπῆς βρισκόμαστε μπροστά εἰς τὴν παντοδυναμίαν τοῦ Θεοῦ!

Βλέπουμε τὸν Ἰησοῦν Χριστόν, ὡς Μεσσίαν, ὁ ὁποῖος ἀποκαλύπτεται θεοπρεπῶς ἐν δυνάμει καὶ ἐξουσία, καθὼς καὶ σέ πολλά ἄλλα σημεῖα τοῦ Εὐαγγελίου Του παρατηροῦμεν.

Ἐνεργεῖ ὡς «Θεὸς Ἰσχυρὸς, Ἐξουσιαστής...» (*Ἡσαΐας*, 9) ὅπως ὁ πέμπτος Εὐαγγελιστὴς τῆς Ἐκκλησίας μας, ὁ προφῆτης Ἡσαΐας προλέγει 800 χρόνια πρὶν τὸν ἐρχομὸ τοῦ Ἐμμανουὴλ εἰς τὴν γῆν.

Ἀποδείξεις τῆς Θεϊκῆς δυνάμεως Του, ἡ γνῶσις τῶν διαλογισμῶν τῶν Φαρισαίων καὶ Γραμματέων. Δὲν δημοσίευσαν, οὔτε καὶ ἐφανερώσαν τοὺς πονηροὺς καὶ γεμάτους ὑποκρισίας διαλογισμοὺς των, καὶ ὅμως Ἐκεῖνος, ὁ Μέγας καρδιογνώστης καὶ Θεὸς «ὁ ἐτάζων καρδίας καὶ νεφρούς» κατὰ τὸν Ψαλμωδὸ, γνωρίζει καὶ γινώσκει!

Τὸ θεϊκὸ ράπισμα πρὸς τὴν μεγίστην ὑποκρισίαν τῶν παρανόμων «τηρητῶν» τοῦ Νόμου, ἦταν τὸ πρόσταγμα καὶ Δεσποτικὸ κέλευσμα τοῦ Ἰησοῦ, πρὸς τὸν πονεμένο ἐκείνον ἄνδρα τῆς Περικοπῆς, τοῦ ὁποῖου «ἡ χεὶρ αὐτοῦ ἢ δεξιὰ ἦν ξηρά», «καὶ περιβλεψάμενος πάντας εἶπεν αὐτῷ ἔκτεινον τὴν χεῖρα σου».

Ἦταν ἄπειρα τὰ «τέρατα», τὰ «σημεῖα» καὶ οἱ «δυνάμεις»! Τόσα, ὅπως γράφει καὶ ὁ Ὑψιπέτης τῆς Θεολογίας, Εὐαγγελιστὴς καὶ Ἀπόστολος Ἰωάννης, «ἅτινα ἐάν γράφηται καθ' ἓν, οὐδέ αὐτόν οἶμαι τὸν κόσμον χωρῆσαι τὰ γραφόμενα βιβλία» (*Ἰωάν.* 21, 25). Οἱ ἀποδείξεις καὶ τὰ πολλὰ τεκμήρια δὲν ἀφίνουν περιθώρια διὰ τὴν μὴ πραγματικότητα. Τὸ ἀποτέλεσμα τῆς προσταγῆς εἶναι ἡ θεραπεία, εἶναι ἡ ἄφεσις τῶν ἁμαρτιῶν, εἶναι ἡ ἀνάκλισις τῶν φυσικῶν στοιχείων, εἶναι ἡ μετάθεσις μὰ καὶ κατάλυσις τῶν νόμων καὶ τῶν θεσμῶν. Ἡ προσταγὴ τοῦ Θεανθρώπου εἶναι ὁ μοναδικὸς Νόμος. «Καὶ ἦν ὁ λόγος ἔργον εὐθύς» (*Δοξαδικόν Ι' Ἑωθινοῦ*). Ὁ λόγος τοῦ Κυρίου μένει εἰς τὸν αἰῶνα! Ὁ διαχρονικὸς του χαρακτήρας φωτίζει, καὶ θά φωτίξῃ «πάντα ἄνθρωπον ἐρχόμενον εἰς τὸν κόσμον» (*Εὐχὴ Α' Ὁρας*).

«Τὸ Εὐαγγέλιον, τὸ Ἱερὸν Βιβλίον τῆς Ἐκκλησίας, τὸ προσκυνοῦμεν καὶ περιπτυσσόμεθα καὶ καταφιλοῦμεν καὶ ὀφθαλμοῖς καὶ χεῖλεσι καὶ καρδίᾳ ἀσπαζόμεθα» (*Ἁγ. Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνός*).

«Δόξα σοι, Κύριε· δόξα σοι».